

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/37/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414203203
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414203203.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti M.: J., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, deti rodičov: matka U. M., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X., Q. Y. XXXX/XX a otec J. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. pri Y. XXX, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA s.r.o., so sídlom Radlinského 1727/49 Dolný Kubín, IČO: 36 858 501, o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a o určenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín z 10. marca 2015, sp. zn. 2P/73/2014-145, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku (II.) o určení výživného matky na mal. J. a mal. J. m e n í tak, že matka j e p o v i n n á platiť na výživu mal. J. sumou 60 Eur mesačne a na výživu mal. J. sumou 40 Eur mesačne, ktoré b u d e zasielať k rukám otca maloletých detí vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku, ktorým mal. J. a mal. J. boli zverené do osobnej starostlivosti otca.

Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 8P/123/2012 zo dňa 20.08.2013 v časti o vyživovacej povinnosti otca k mal. J. a k mal. J..

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., III., IV. a V. v časti zmeny rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 8P/123/2012 zo dňa 20.08.2013 o zverení mal. J. a mal. J. do osobnej starostlivosti matky, z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd v zmysle § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine rozhodol o zverení mal. J. a mal. J. do osobnej starostlivosti otca, keďže vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, v súčasnej dobe má otec lepšie osobnostné a majetkové predpoklady k tomu, aby zabezpečoval starostlivosť o maloleté deti. Naposledy o výchove a výžive maloletých detí bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 20.08.2013, sp. zn. 8P/123/2012, v ktorom bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. V tom čase mal. Q., mal. J. a mal. J. na čas po rozvoде boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. Q. sumou 200 Eur mesačne, mal. J. sumou 180 Eur mesačne a mal. J. sumou 160 Eur mesačne. Rodičia so zmenou rozsudku okresného súdu ohľadom výchovy, v súčasnej dobe mal. J. a mal. J. súhlasili. Medzi rodičmi však nedošlo k dohode ohľadom vyživovacej povinnosti a preto skúmal zmenu pomerov na strane matky aj otca oproti poslednému rozhodovaniu o výživnom. V čase posledného rozhodovania o výživnom (v rozvodovom

konaní) bola matka nezamestnaná, evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 20.03.2013, bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi od 01.06.2013 vo výške 246,70 Eur, od 01.07.2013 vo výške 26,70 Eur. Otec bol živnostník, jeho vtedajší príjem predstavoval 2.300 Eur. Matka od decembra 2014 pracuje ako predavačka v predajni Billa v Dolnom Kubíne, jej príjem za mesiac december 2014 predstavoval 135,28 Eur, za január 2015 - 417,65 Eur a za február 2015 - 379,11 Eur. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne, matka bola od 26.06.2014 do 23.07.2014 zamestnaná v COOP Jednota Krupina, spotrebné družstvo, kedy jej boli vyplácané nemocenské dávky v júli v sume 59,10 Eur, v auguste 228,80 Eur a v septembri 110,70 Eur. Podľa správy ÚPSVaR Dolný Kubín, matke od 01.01.2014 do 31.01.2014 bola vyplácaná dávka v hmotnej núdzi vo výške 220,57 Eur preddavkovo, za mesiac február a marec 2014 jej bolo vyplatené náhradné výživné za Q. a J. po 108,50 Eur, za apríl 2014 na všetky tri deti po 108,50 Eur, za jún 2014 na všetky deti po 108,50 Eur, za júl 2014 bolo náhradné výživné znížené na sumu 48,50 Eur na každé dieťa, nakoľko otec čiastočne výživné uhradil. Za mesiac august 2014 - január 2015 bolo vyplatené náhradné výživné po 108,50 Eur na každé dieťa. Matka v súčasnej dobe žije v prenajatom byte so svojim priateľom, za ktorý platí nájom 320 Eur mesačne. Otec naďalej pracuje ako živnostník, jeho príjem je v rozmedzí od 800 až 1.000 Eur mesačne, z ktorého platí predovšetkým výdavky na byt. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že je dôvodné, aby otec platil výživné na mal. J. vo výške 80 Eur a na mal. J. vo výške 50 Eur mesačne. Pri určení výživného prihliadal na možnosti a schopnosti matky, ako aj potreby maloletých detí, keďže nie je v súčasných možnostiach matky, vzhľadom na jej príjem, aby platila vyššie výživné. Argument otca, že matka sa vzdala dedičského podielu považoval za účelové, keďže matka pred súdom potvrdila, že sa tak stalo z dôvodu, že jej matka peniaze získané z predaja rodinného domu po vykonaní dedičstva použila na kúpu bytu v Martine. Matka tiež pred súdom vysvetlila sumy, ktoré jej posielala jej matka, ktoré slúžili výhradne na riešenie jej finančnej situácie. Matka od 01.04.2015 nemá vyriešenú bytovú otázku a podľa jej vlastných slov hrozí, že sa stane bezdomovkyňou. Byt, v ktorom účastníci konania žili pred rozvodom manželstva je odpojený od elektriky, na úhradách za jeho užívanie sú vysoké nedoplatky. Takého prostredie na výchovu maloletých detí nebolo vhodné a rešpektoval vôľu rodičov v tom, aby matka bola oprávnená sa stretávať s maloletými deťmi neobmedzene. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku o určení výživného, podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Uviedla, že nie je v jej možnostiach a schopnostiach platiť súdom určené výživné na maloleté deti. V súčasnosti jej príjem predstavuje sumu okolo 400 Eur, pričom z tejto sumy sú vykonávané zrážky vo výške 119,59 Eur na platenie úveru na kúpu obchodu, v ktorom bola zamestnaná ako zamestnankyňa v dobe, keď zamestnávateľom bol jej manžel, ďalej splátka stavebného úveru získaná na prerábanie bytu vo výške 16,60 Eur mesačne, pričom ak uhradí výživné vo výške 80 Eur a 50 Eur na obidve maloleté deti, zostane jej suma 133,83 Eur, z ktorej ešte musí uhradiť výživné 100 Eur na plnoletú dcéru Q., na základe rozhodnutia súdu. Uviedla, že do nepriaznivej sociálnej situácie sa dostala aj z dôvodu správania sa otca, vo vzťahu ku ktorému sa vedie exekučné konanie pre neplatenie výživného na maloleté deti, pričom vymáhaná suma predstavuje okolo 6.000 Eur. Otec neplatil úhrady na spoločný byt, ktoré platila len podľa finančných možností, v čase keď bola nezamestnaná vznikol na byte nedoplatok. Otec neuhradil nedoplatok ešte v júni 2014, z tohto dôvodu odpojili byt od elektriny dňa 08.10.2014, i keď platila mesačne platby vo výške 47 Eur. Bola preto nútená vyhľadať pre seba a svoje deti iné vyhovujúce bývanie, na ktoré finančne prispieva jej matka a priateľ. Otec (manžel) sa ku nej vždy správal arogantne, v dôsledku čoho podala na neho viaceré trestné oznámenia. Z tohto dôvodu sa s deťmi odsťahovala do podnájmu, kde deti mali pohodu a kľud. Žiadala rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom zmeniť tak, že bude platiť výživné na mal. J. a mal. J., na každé dieťa sumou 30 Eur mesačne.

Otec vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. Poukázal na to, že matka na pojednávaní sama potvrdila, že sa vzdala dedičského podielu po poručníkovi - svojmu otcovi v prospech svojej matky, a to podielu na nehnuteľnostiach, medzi ktoré patrila rodinný dom. Tento rodinný dom bol v auguste 2007 podľa vyjadrenia matky, predaný za 35.000 Eur. Pokiaľ by sa matka nevzdala svojho dedičského podielu, tento by predstavoval sumu cez 15.000 Eur. Pokiaľ matka v súčasnej dobe dosahuje príjem z pracovného pomeru vo výške 400 Eur mesačne, z tohto príjmu matka je schopná uhrádzať súdom určené výživné vo výške 80 Eur na mal. J. a vo výške 50 Eur na mal. J.. V súčasnej dobe oprávnené potreby maloletých detí spočívajú najmä v nákladoch na ich stravu, hygienické potreby, školské potreby, školské akcie, mobilný telefón, ošatenie a nákladoch na lekárske vyšetrenia. Tieto náklady na mal. J.Z. sú vo výške 249,17 Eur mesačne a na mal. J. vo výške 210 Eur mesačne. Argumenty matky, že táto sa dostala do zlej finančnej situácie z dôvodu neplatenia

výživného, považuje za nepravdivé. Matka na pojednávaní potvrdila, že bola poberateľkou náhradného výživného. Navyše zo svojich príjmov uhrádza mesačne zálohové predpisy za byt nachádzajúci sa v D. X., Q. Y. XXXX, ktorý je v ich bezpodielovom spoluvlastníctve. Okrem toho uhrádza, na základe uznania dlhu z 07.10.2014 aj splátky dlhu, ktorý vznikol neuhrádzaním mesačných zálohových predpisov. Žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako správny potvrdiť.

Kolízny opatrovník žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ O.s.p., ktorý podľa § 220 O.s.p. v napadnutom výroku o určení vyživovacej povinnosti matky na maloleté deti zmenil z nasledovných dôvodov:

V prejednávanej veci okresný súd rozhodoval na základe návrhu otca na zmenu rozsudku okresného súdu Dolný Kubín z 28.08.2013, č. k. 8P/123/2012, v ktorom (rozvodovom konaní), mal. Q., mal. J. a mal. J. na čas po rozvode boli zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom obidvaja rodičia boli oprávnení zastupovať a spravovať ich majetok a otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. Q. sumou 200 Eur mesačne, mal. J. sumou 180 Eur mesačne a mal. J. sumou 160 Eur mesačne. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, keďže matka sa dostala do zložitej sociálnej a finančnej situácie, ďalej nakoľko vývoj mal. J. vykazoval znaky nezvládnutého správania sa a matka súhlasila v dôsledku takejto situácie so zverením obidvoch maloletých detí do starostlivosti otca, okresný súd rozhodol tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca. Na okolnosti, ktoré boli dôvodmi pre zmenu predchádzajúceho rozsudku o výchove maloletých detí boli čiastočne aj dôvodmi, na základe ktorých bolo potrebné prihliadať aj pri stanovovaní rozsahu vyživovacej povinnosti, keďže bolo dôvodné vychádzať predovšetkým z možností a schopností rodičov. Možnosti sú chápané ako objektívna kategória, schopnosti ako subjektívna kategória. Konkrétne je potrebné zohľadniť vek, zdravotný stav, vzdelanie, manuálnu zručnosť, pracovné návyky a pracovné skúsenosti, flexibilitu, adaptabilitu, sociálnu (ne)zrelosť povinného rodiča, nepriaznivú situáciu na trhu práce, vysokú nezamestnanosť regiónu a podobne.

Z výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom - zo správy Sociálnej poisťovne z 10.02.2015 vyplýva, že matka bola v pracovnom pomere zamestnaná v období od 02.06.2010 do 28.02.2013 ako zamestnanec (pravidelný príjem) u svojho bývalého manžela J.Z.. Ďalej bola zamestnaná na základe Dohody o vykonaní práce v období od 08.02.2014 do 28.02.2014 v spoločnosti INServices, s.r.o., so sídlom Staré Grunty 53, Bratislava. Od 26.06.2014 do 23.07.2014 bola zamestnaná ako zamestnanec v spoločnosti COOP Jednota Krupina spotrebné družstvo. Od 23.12.2014 do súčasnej doby (správa bola vyhotovená k 09.02.2015 - poznámka odvolacieho súdu) bola zamestnaná v spoločnosti Billa, s.r.o.. Ďalej zo správy Sociálnej poisťovne vyplýva, že v mesiaci júl 2014 bolo matke vyplatené nemocenské vo výške 59,10 Eur, za 08/2014 vo výške 228/80 Eur a za 09/2014 vo výške 110,70 Eur, t.j. v celkovej výške 398,60 Eur. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie pomoci v hmotnej núdzi vyplýva, že matke v mesiaci január 2004 bola vyplatená pomoc v hmotnej núdzi vo výške 220,57 Eur preddavkovo a od 01.02.2014 do dňa podania správy (05.02.2015 - poznámka odvolacieho súdu) bolo vyplácané matke náhradné výživné v sumách upravovaných v závislosti od zaplatenia výživného zo strany povinného rodiča - otca detí, prípadne podľa neospravedlnených vyučovacích hodín syna J.. Za mesiace február, marec, apríl, jún, august, september, október, november, december 2014 a január 2015 bolo vyplatené na každé dieťa 108,50 Eur mesačne. V mesiaci máj 2014 otec zaplatil výživné v sume 300 Eur, náhradné výživné bolo znížené na 8,50 Eur na každé dieťa. Za mesiac júl 2014 bolo náhradné výživné znížené na sumu 48,50 Eur na každé z troch detí, nakoľko tak otec uhradil čiastočné výživné v sume 180 Eur. V mesiacoch november 2014 a január 2015 bolo náhradné výživné mal. J. odňaté, nakoľko mal viac ako 15 neospravedlnených vyučovacích hodín. Zo správy OSBD Dolný Kubín z 30.09.2014 vyplýva, že nedoplatok k 01.01.2014 na úhradách za byt predstavoval 1.345,88 Eur, pričom v roku 2014 nebola uhrádzaná predpísaná úhrada za poskytovanie služieb spojených s užívaním bytu za mesiace január, február, marec, júl, pričom k 30.09.2014 bol evidovaný nedoplatok vo výške 960,51 Eur. Dňa 08.10.2014 bol byt z dôvodu neplatenia zálohy platieb za dodávku elektrickej energie odpojený od elektrickej energie. Z tohto dôvodu sa matka spolu s maloletými deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti do podnájmu.

Zo šetrenia domácnosti matky a maloletých detí v byte nachádzajúcom sa v D. X., Q. Y. XXXX/XX bolo konštatované, že rodina býva v 2-izbovom byte, ktorý je udržiavaný v čistote a v poriadku (správa z 15.10.2014). Zároveň bolo konštatované, že matka prádlo prala v rukách, pri návšteve sušila na sušiaci, väčšie prádlo prala u svojej matky v Martine, prípadne u rodičov priateľa. Z uvedeného je zrejmé, že matka sa snažila zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a to len v rámci svojich finančných možností. Matka trvalejšie v pracovnom pomere bola zamestnaná od 02.06.2010 do 28.02.2013. Neskôr matka bola riadne evidovaná na Úrade práce a bola poberateľkou len dávok v hmotnej núdzi. V priebehu roku 2014 matka taktiež nemala zabezpečený trvalejší príjem z pracovného pomeru, ktorý získala v mesiaci február len na základe Dohody o vykonaní práce. Počas zamestnania v COOP Jednote bola poberateľkou nemocenských dávok a k trvalejšiemu zamestnaniu došlo až od 23.12.2014, kedy sa zamestnala v spoločnosti Billa, s.r.o.. Otec napriek tomu, že je dlhodobo živnostníkom a ako bolo konštatované v predchádzajúcom rozhodnutí - v konaní o rozvod manželstva, ako aj podľa zistení jeho zárobkových možností súdom v súčasnej dobe, ostalo z jeho strany nevysvetleným, z akého dôvodu matke zasielal nižšie výživné, než bolo určené na základe rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín z 20.08.2013, č. k. 8P/123/2012. V kontexte uvedeného je možné konštatovať, že aj vďaka nepravidelným plateniam výživného, ktoré muselo byť kompenzované zasielaním náhradného výživného štátom, sa matka dostávala do zložitej finančnej situácie, ktorú nakoniec nezvládla. Pokiaľ matka v súčasnej dobe je zamestnaná v trvalom pracovnom pomere v spoločnosti Billa, s.r.o., v ktorej dosahuje priemerný mesačný príjem cca 400 Eur mesačne, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na to, že rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 23.03.2015, sp. zn. 5C/130/2014-113 bola matka zaviazaná platiť výživné na plnoletú Q. vo výške 100 Eur mesačne (rozsudok nie je právoplatný - poznámka odvolacieho súdu), krajský súd na rozdiel od záveru okresného súdu dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky platiť výživné na mal. J. vo výške 60 Eur mesačne a na výživu mal. J. 40 Eur mesačne.

Krajský súd považuje za správny záver okresného súdu, že keď neprihliadol na tvrdenú skutočnosť otca, že matka sa účelovo vzdala svojho dedičského podielu v dedičskom konaní po poručiteľovi - svojom otcovi, keďže rodinný (rodičovský) dom zdedila matka, ktorá ho neskôr predala za sumu 35.000 Eur. Okresný súd pri vyhodnocovaní výsledkov vykonaného dokazovania vychádzal z tvrdenia matky, ktorá uviedla, že rešpektovala vôľu jej matky o nadobudnutí vlastníctva k domovej nehnuteľnosti, keďže táto chcela dom predať a zakúpiť si vlastný byt. V priebehu konania zo strany otca nebolo navrhnuté dokazovanie (napríklad výsluchom dedičov dedičského konania po nebohom poručiteľovi), v ktorom by boli vyvrátené tvrdenia matky o uzavretí dedičskej dohody a rešpektovaní vôle jej žijúceho rodiča, resp. že by boli potvrdené tvrdenia otca o účelovosti konania dedičov so zámerom, aby v tomto konaní nebolo prihliadané na nadobudnutý majetok matky v dedičskom konaní. V tomto smere otec pri preukázaní uvedeného tvrdenia o účelovom konaní matky v dedičskom konaní dôkazné bremeno neuniesol. Na základe uvedených skutkových okolností krajský súd dospel k záveru, že v zmysle podmienok uvedených v § 78 ods. 1 v spojení s § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine je v možnostiach matky prispievať na výživu mal. J. sumou 60 Eur mesačne a mal. J. vo výške 40 Eur mesačne, s účinnosťou právoplatnosti výroku rozsudku, ktorým boli obidve maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca.

Z uvedených dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o výživnom matky na maloleté deti podľa § 220 O.s.p. zmenil.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na charakter prejednávanej veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.